

Ciència ciutadana i natura a l'aula: síntesi del projecte

INSTITUT SERRA DE NOET

Població: Berga

Nivell educatiu: 1r i 3r d'ESO

Nombre d'alumnat participant: 68

REpte: QUINS ÉSSERS VIUEN A SERRA DE NOET?

Des del centre hi vam veure l'encaix des de dos punts de partida diferents però sinèrgics: la biologia de primer d'ESO i l'optativa de Cultiva't cultivant, camí cap a l'autosuficiència, en què treballem l'hort i d'altres aspectes de la natura. El nostre entorn proper i que dona nom al centre, la Serra de Noet, és un indret al què podem arribar a peu des del centre i al què volem donar valor. Per aquest motiu, la biodiversitat ens va semblar l'element que podia vehicular les nostres propostes d'Escola Verda i curriculars.

De manera que vam introduir-nos al món d'iNaturalist, una eina i xarxa de ciència ciutadana i biodiversitat que bolca les dades a un gran banc d'informació, GBIF. Amb l'alumnat de primer vam sortir al camp i van identificar les espècies representatives de l'entorn proper per acabar-les classificant dins el regne corresponent.

Pel que fa a l'optativa els alumnes van fer una sortida d'identificació de plantes medicinals i diversitat vegetal en sentit ampli.

Eines o plataformes utilitzades:
iNaturalist i PlantNet

Temàtiques:
biodiversitat, ecosistemes, Regnes de la vida i cadenes tròfiques.

Objectius:

- O1.** Utilitzar diferents estratègies d'observació, recollida de dades i identificació d'éssers vius per tal de reconèixer les espècies representatives de l'entorn proper.
- O2.** Diferenciar les característiques de les espècies observades per classificar-les dins del grup taxonòmic de regne corresponent.
- O3.** Reconèixer plantes properes en el nostre entorn i aprendre'n algunes característiques i usos tradicionals.

TEMPORITZACIÓ

Sessions de preparació a l'aula: Biologia i Geologia: 4 hores. Cultiva't cultivant (*optativa*): 3 hores.

Sessions de camp: Biologia i Geologia: 4 hores. Cultiva't cultivant (*optativa*): 2 hores.

Sessions de resultats i producte final: Biologia i Geologia: 6 hores. Cultiva't cultivant (*optativa*): 4 hores.

VINCULACIÓ CURRICULAR

Matèries:

Biologia i geologia

Competències clau:

Competència digital

Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

Competència ciutadana

AVALUACIÓ

Biologia i geologia: S'avaluen les diferents tasques utilitzant rúbriques, l'ús de l'inaturalist utilitzant una diana d'avaluació i el producte final (pòster) utilitzant una rúbrica. L'alumnat s'autoavalua i es coavalua.

Cultiva't cultivant: S'avalua l'activitat dins del conjunt d'activitats realitzades en l'assignatura optativa. Se n'avaluen el recull de reflexions i actuacions descrites en el "diari setmanal de l'hortelà" a través d'ítems definits en una rúbrica.

PRODUCTE FINAL

Biologia i Geologia: pòster on s'indiquen les espècies representatives de l'entorn proper i a quin regne pertanyen.

Cultiva't cultivant: Fitxa final amb la descripció de 3 plantes trobades a la sortida, amb la foto, nom comú i nom científic i les seves característiques culinàries o terapèutiques. Va quedar pendent crear el recorregut sobre el mapa amb l'itinerari a seguir sobre la Serra de Noet.

Punts forts

Al tractar-se d'assignatures on hi ha codocència, les sortides a l'entorn són més fàcils de realitzar ja que no s'ha de mobilitzar més professorat del centre. Al tractar-se d'un entorn comú i a tocar del centre, és una oportunitat boníssima de que els alumnes creïn un vincle amb el seu entorn tot aprenent i que tinguin interès per la protecció d'aquest espai. És una bona oportunitat per treballar amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) que ja ens marca el nou currículum.

Propostes de millora

Més temps per coordinar el professorat participant
Involucrar l'alumnat de 4t d'ESO participant en el projecte de biodiversitat a les basses de l'entorn a entrar les dades
Plantejar algun repte sobre cadenes tròfiques a partir de les observacions. Involucrar les famílies de l'alumnat en l'estudi de l'entorn proper.

EN PRIMERA PERSONA

El projecte ha sigut molt positiu i fructífer perquè l'alumnat ha pogut fer servir dispositius mòbils i participar en ciència ciutadana, alhora hem pogut donar resposta al currículum coneixent éssers vius a través d'iNaturalist. Hem gaudit molt amb aquest projecte i treballar amb el CREAM ha estat una experiència molt enriquidora tant per l'alumnat com per nosaltres, que hem pogut aprendre coses que abans no sabíem.

Ignasi Serra
i Núria Gragés

ENLLAÇOS

[Publicació
blog](#)

CENTRE DE RECERCA:

CREAF (Centre
de Recerca
en Ecologia
i Aplicacions
Forestals)

[Web](#)

IMATGES DEL PROJECTE

